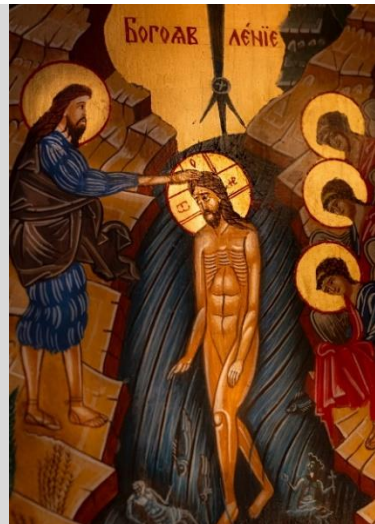

STAUROS

č. 26 december 2022/január 2023

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

slovíčko o SLOVE

Čítal som o rodine z vyššej spoločnosti, ktorá si nechala vypracovať rodokmeň. Lenže mali medzi predkami aj jednu čiernu ovcu. Istý strýko John pod vplyvom alkoholu zavraždil svoju manželku a následne bol odsúdený na smrť na elektrickom kresle. Rodina na to upozornila zostavovateľa rodokmeňa a požiadala ho, aby bol veľmi diplomatický. On teda do rodokmeňa urobil zápis: „Strýko John dostal dôležité miesto v oblasti aplikovanej elektroniky v dôležitej vládnej inštitúcii. Jeho smrť prišla ako skutočný šok.“ Aj takýmto spôsobom sa môže prikrášiť vlastný rodokmeň.

Tento príbeh sa vynára vždy, keď pred Vianocami prichádza povinná jazda v našich liturgických čítaniach – rodokmeň Ježiš Krista. Mnohí zápasia s pokušením vynechať ho a hneď prejsť k tej „napínavejšej“ časti: „S narodením Ježiša Krista to bolo takto:...“

Sú však aj opačné hlasy, ktoré tvrdia, že rodokmeň Ježiša Krista ukrýva celú teológiu Starej i Novej zmluvy. Odvážne tvrdenie. Každopádne bol rodokmeň bol pre židov veľmi dôležitý, čo dosvedčuje aj ich výskyt v Starom zákone, kde ich nájdeme zhruba 50. Ak sa niekto chcel dať na duchovnú či politickú dráhu, musel mať patričný „čistokrvný“ rodokmeň.

Protirečenia v Biblii?

Je všeobecne známe, že rodokmeň Ježiša Krista patrí k obľúbenému arzenálu kritikov ako „jasný“ príklad nepresnosti a protirečení v Biblii. Tie majú vyplynúť zo samotného porovnania oboch rodokmeňov v kánonických evanjeliách podľa Matúša a Lukáša. Dôvod? Hoci obaja hľadeli na tú istú skutočnosť, každý ju skúmal zo svojho uhla pohľadu a kládol pritom svoje akcenty. Matúš začína Abrahámom a končí Ježišom, kým Lukáš začína Ježišom a pokračuje až k Adamovi a Bohu. Matúš sleduje líniu Jozefa, zatiaľ čo Lukáš stopuje líniu Bohorodičky. Lukáš totiž chce zdôrazniť Ježiša ako človeka, kým Matúšovi záleží na dôkaze, že Ježiš je potomok kráľa Dávida a teda legitímny Mesiáš.

Slabý v matematike?

Častá námietka tvrdí, že Matúšovi zrejme veľmi nešla matematika. V závere rodokmeňa síce hovorí, že pokolení bolo v troch etapách po 14, čo však nesedí. Keďže autor je bývalý daňový úradník, počítaním sa živil. Jedno vysvetlenie ponúka fakt, že antickí

spisovatelia v istej literárnej slobode čísla zaokrúhľovali, čo používali na zdôraznenie zamýšľanej výpovede. Čo chcel povedať evanjelista Matúš? Svetoznámy biblista N. T. Wright v tom vidí biblickú „hru“ s číslom sedem. Vychádza z toho, že židia mali každý siedmy rok tzv. sabatický a každých sedemkrát sedem rokov mali jubilejný rok, rok milosti. Bol to rok, keď sa dávali do poriadku všetky záležitosti, ktoré sa pokazili: prepúšťali sa otroci, vracala sa pôda, odpúšťali dlhy... Podľa Wrighta chce evanjelista Matúš počtom všetkých pokolení 3x14, teda 6x7 prísť k odkazu, ktorý vraj každý vtedajší žid vedel jasne prečítať: Ježiš je tým 7x7 pokolením, teda tým živým Milostivým rokom, keď Boh dá všetko do poriadku v tom najhlbšom význame slova.

Aj ženy pochybných mravov

Ježišov rodokmeň prekvapí aj obsahovo. Do radu mužských mien je vsunutých päť žien – Tamara, Rachab, Rut, Uriášova žena a Panna Mária. V patriarchálnej spoločnosti, kde dominovali muži, to bolo veľmi nezvyčajné. Prečo tu nie sú spomenuté iné ženy patriarchov? Sára, Ráchel, Rebeka, Ester? Ale práve Tamara? V knihe Genezis čítame, že Tamara bola nevestou Júdu. Bola vydatá za dvoch z jeho synov po sebe, ale obaja zomreli. Podľa židovského zvyku si ju mal zobrať ďalší brat, ale Júda, otec to už nechcel dovoliť. Preto sa Tamara prezliekla za „ľahkú ženu“ a zviedla svojho svokra a boli z toho dvojčičky. Povieme, že to bolo jednorazové zlyhanie? O ďalšej žene s rodokmeňa sa to povedať nedá. Rachab bola nemorálna žena z povolania v Jerichu. Ale v rozhodujúcej chvíli prijala zvedov – Izraelitov z od Jozueho a bola zachránená. Tretia žena Rút bola síce zbožná, obetavá, sprevádzala svoju svokru aj po smrti svojho manžela. Obdivuhodný výkon vyjadrila vlastnými slovami: „Lebo kde pôjdeš ty, pôjdem i ja, kde sa zdržíš, zdržím sa aj ja: tvoj národ sa stane mojím národom a tvoj Boh bude mojím Bohom.“ (Rut 1,16) Ale predsa mala jednu chybičku krásy. Bola moabčanka, a teda nepriateľka Izraela. Štvrtá žena je označená ako Uriášova žena. Zo Svätého písma vieme, že je to Betsabe. Z čisto ľudského pohľadu povieme, že žiadna z týchto žien nemala potrebnú kvalifikáciu byť v rodokmeni Kráľa Kráľov Ježiša Krista. A predsa tam sú. Prečo? Aby vynikla milosť, ktorú prináša Boh. Čo to znamená pre nás? Že nie je prvoradá s akou kvalifikáciou k Bohu prichádzame. Ale dôležité je, akými sa v Božej prítomnosti stávame.

Sú na vine naši predkovia?

V Ježišovom rodokmeni nie sú morálne v poriadku ani všetci muži. Áno, sú tam aj svetlé momenty – kráľ Dávid, Joziáš. Ale boli aj takí králi, ktorých by sme mohli označiť takmer ako pohromy pre Izrael – Achas, Amon. Ďalšia dôležitá lekcia, ktorú nás učí rodokmeň je, že zlo sa vždy nededí. Keď sa deti správajú neslušne, my rodičia sa hádame, po kom z nás to asi majú. V histórii Izraela ale vidíme, že sa dobrí králi striedali so zlými. Po dobrom kráľovi Ezechiášovi nasledoval takmer brutálny Manasses. Po zlom kráľovi Amonovi nasledoval dobrý kráľ Joziáš, o ktorom písmo hovorí, že sa z celého srdca, duše a síl obrátil k Bohu. Rodokmeň nás teda upozorňuje, že my sami nesieme zodpovednosť za svoj život. Záleží na každom osobne, ako a či prijíma milosť od Boha. Výhovorky na povahu, predkov, gény či dobu nie sú vždy na mieste. Každý sa slobodne rozhoduje sám za seba. Každý sa môže rozhodnúť pre dar, ktorý pápež František pomenoval, keď povedal, že my sme priezviskom Boha. On sám sa totiž v Biblii predstavuje ako Boh Abraháma, Izáka a Jakuba...

Na „predvianočnej“ hodine náboženstva mi jeden žiak povedal: „Neznášam Vianoce. Neznášam tie masky ľudí, ktorí sa na Vianoce tvária, že sú lepší a potom na to veľmi rýchlo zabúdajú.“ Na um mi zišla otázka: „Čo ak to nie je maska? Čo ak je to naša túžba?“ Ježišov rodokmeň nám ukazuje príčinu Vianoc: túžbu Boha stať sa naším priezviskom. Dôsledkom Vianoc zasa môže byť radosť z toho, že slovo Boh prijmem ako priezvisko ja. Výsledok nebude len ošúchané kliše, ale hlboká a jasná identita: Božia dcéra, Boží syn, Božie deti.

(text bol publikovaný v internetovom denníku [Štandard](#))

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 25. 12. 2022 - 1. 1. 2023

Pondelok	Zhromaždenie k Presvätej Bohorodičke 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: veľká večiereň
Utorok	Sv. prvomučeník, archidiakon Štefan 7:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * Štefan 17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † zosnulí z rodiny Semanovej
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Juliana, o. Jozef a ostatní, <i>pan.</i>
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * za darcov následne: veľká večiereň, agapé na záver roka 2022
NEDEĽA	PRED OSVIETENÍM, OBREZANIE PÁNA, Sv. Bazil Veľký, 5. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Sv. liturgia v Malackách 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 2. - 8. 1. 2023

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) † Mikuláš, <i>panychída</i>
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská) † Anton a ostatní z rodiny, <i>panychída</i>
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	Predvečer BOHOZJAVENIA (zdržanlivosť od mäsa a pôst) 7:00 Kráľovské hodinky 16:00 Sv. liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou (slovenská) Následne: Veľké svätenie vody, Veľké povelčerie s litiou
Piatok	SVÄTÉ BOHOZJAVENIE Bhoslužobný poriadok rovnaký ako v nedeľu.
Sobota	17:00 Sv. liturgia (slovenská) * za darcov následne: veľká večiereň, agapé na záver roka 2022
NEDEĽA	PO OSVIETENÍ, 6. hlas 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 12:00 Sv. liturgia (slovenská) 16:00 Sv. liturgia v Pezinku - Cajle 17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská), následne: večiereň

OZNAMUJEME

- V pondelok, 26. 12. 2022 budeme sláviť prikázaný sviatok *Zhromaždenie k Presvätej Bohorodičke*, preto bude bohoslužobný program vyzerat' ako v nedeľu s jedným rozdielom, že sv. liturgia o 12:00 hod. nebude.
- V utorok, 27. 12. 2022 slávime sviatok sv. prvomučeníka a archidiakona Štefana. Okrem sv. liturgie o 17:00 hod. bude sv. liturgia aj ráno o 7:00 hod. v cirkevnoslovanskom jazyku.
- Pozývame všetkých veriacich na sv. liturgiu v sobotu, **31. 12. 22** v obvyklom čase o 17:00 hod. Po sv. liturgii bude večiereň spojená s poďakovaním za uplynulý rok 2022. Po večierni všetkých pozývame na **spoločné agapé** do priestorov biskupského úradu.
- V nedeľu 1. 1. 23 budeme o 17. 00 hod. sláviť sv. liturgiu v rímskokatolíckom chráme Najsvätejšej Trojice v Malackách.
- Aj tento rok pozývame deti zapojiť sa do iniciatívy Deti deťom. Počas sviatkov Vianoc až do 2. 1. 23 môžu do chrámu priniest' pod vianočný stromček darček, ktorý následne odovzdáme deťom v núdzi.
- Naše deti sa aj tento rok predstavili v chráme krátkou vianočnou scénkou na sviatok Narodenia Pána. Jej záznam si môžete pozrieť na odkaze: <https://youtu.be/KG76kl7aX3k>. Deti sa tým pripojili ku koledovaniu Dobrej noviny, ktoré sa tento rok zameriava na pomoc pre Samburu v severnej Keni. Viac na www.dobranovina.sk.
- Štvrtok, 5. 1. 23 je predvečer sviatku *Bohozjavenia Pána*. O 7:00 hod. sa začneme modliť Kráľovské hodinky a o 16. 00 hod. budeme sláviť sv. liturgiu s večierňou, po ktorej bude Veľké svätenie vody a následne Veľké povelčerie s lítiou. V tento deň je predpísaný pôst a *zdržanlivosť od mäsa*.
- V piatok, 6. 1. 23 budeme sláviť sviatok *Sväté Bohozjavenie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista*. Bohoslužobný poriadok bude ako v nedeľu.
- V sobotu, 7. 1. 23 slávime odporúčaný sviatok *Zhromaždenie k sv. Jánovi Krstiteľovi*. Okrem sv. liturgie o 17:00 bude sv. liturgia aj o 8:00 hod. v cirkevnoslovanskom jazyku.
- V nedeľu, 8. 1. 23 budeme sláviť sv. liturgiu v chráme Povýšenia sv. Kríža v Pezinku – Cajle so začiatkom o 16. 00 hod.
- V období po sviatku *Bohozjavenia* je zvykom požehnávať a posväcovať príbytky. Kto má záujem o pastoračnú návštevu kňaza, nech to nahlási osobne alebo cez kontakty farského úradu.
- V ponuke kníh je tiež zbierka zamyslení k nedeľným a sviatočným čítaniam liturgického roka s názvom: *Bližšie k Synovi*. Autorom knihy, ktorá obsahuje aj 23 umeleckých fotografií Timoteja Križku a je za príspevok 10 €, je „šéfredaktor“ Stauros-u. (o. Rastislav Čížik)
- Pripomíname knihu ôsmych poviedok o živote na Zemplíne, ktorá vyšla pod názvom *KORENE: vira, nádiya, ľubov* od autorky Emílie Sičákovej-Beblavej. Dve poviedky sú preložené - jedna do rusínskeho a jedna do ukrajinského jazyka. Knihu môžete získať za príspevok 15 €.

ĎAKUJEME

- Pri operatívnej zbierke na dostavbu farskej budovy v gréckokatolíckej farnosti Zubné (okr. Humenné) sme v nedeľu 11. 12. 22 prispeli sumou 750 €. V mene tamajších veriacich vylovujeme vd'ачné „Pán Boh odmeň!“
- Bohu známa rodina darovala na farskú charitu 5000 €, za čo vyslovujeme vd'ачné „Pán Boh odmeň!“

- Ďakujeme za upratovanie chrámu rod. *Obertanovej a Suslej* (17. 12. 22) a rod. *Semberovej a Vavříkovej* (24. 12. 22)

30. 12. 2022 upratujú: rod. Ďuková a Porhinčáková

7. 1. 2023 v rozpise nasledujú: rod. Mocková a Žáčiková

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845

e-mail: bratislava@grkatba.sk

o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717